

Lietuvos Respublikos Seimo Socialinių reikalų ir darbo komitetui

2025 m. spalio 30 d., Nr. 25-161VK

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XVP-862

Lietuvos Respublikos socialinių reikalų ir darbo ministerija parengė ir Lietuvos Respublikos Seimui pateikė Lietuvos Respublikos Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 5, 10, 11 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą Nr. XVP-862 (toliau – Projektas), kuriuo keičiamos nuostatos, susijusios su darbuotojų naudai darbdavių mokamų draudimo įmokų už papildomą (savanorišką) sveikatos draudimą apmokestinimu. **Lietuvos verslo konfederacija (LVK) ragina nepritarti Projektui.**

Projekto 3 str., kuriuo keičiamas įstatymo 11 str. 1 d. 17 p., daromos tokios korekcijos ir numatoma, jog socialinio draudimo įmokos neskaičiuojamos nuo: „darbuotojų naudai draudėjo mokamų draudimo įmokų už papildomą (savanorišką) sveikatos draudimą, kai draudimo objektas yra apdraustojo asmens sveikatos priežiūros paslaugų apmokėjimas, **sumos, kai jos per mokestinį laikotarpį neviršija 25 procentų per mokestinį laikotarpį darbuotojui apskaičiuotų su darbo santykiais susijusių pajamų, neapmokestinamos gyventojų pajamų mokesčiu pagal Gyventojų pajamų mokesčio įstatymą**“.

Projekto aiškinamajame rašte teigiama, kad šiais pakeitimais siekiama suvienodinti Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo nuostatas su 2026 m. sausio 1 d. įsigaliosiančiomis Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo (toliau – GPMĮ) nuostatomis (priimtas įstatymas Nr. IX-1007), numatančiomis, kad darbuotojo naudai darbdavio mokamos **350 eurų per mokestinį laikotarpį sumos neviršijančios** draudimo įmokos už papildomą (savanorišką) sveikatos draudimą, kai draudimo objektas yra apdraustojo sveikatos priežiūros paslaugų apmokėjimas ir kai jos per mokestinį laikotarpį neviršija 25 procentų per mokestinį laikotarpį darbuotojui apskaičiuotų su darbo santykiais susijusių pajamų, yra gyventojų pajamų mokesčiu neapmokestinamos pajamos (17 str. 1 d. 14 p. ir 14¹ p.).

Iki šiol gyventojų pajamų mokesčiu neapmokestinamomis pajamomis pagal GPMĮ buvo laikomos **visos** darbdavio darbuotojo naudai mokamos įmokos už papildomą (savanorišką) sveikatos draudimą, kai draudimo objektas yra apdraustojo sveikatos priežiūros paslaugų apmokėjimas, kurių suma per mokestinį laikotarpį neviršijo 25 procentų per mokestinį laikotarpį darbuotojui apskaičiuotų su darbo santykiais susijusių pajamų. **Taigi, minimais GPMĮ pakeitimais valstybė susiaurino gyventojų pajamų mokesčio lengvatos taikymo papildomam (savanoriškam) sveikatos draudimui apimtis. Vis tik, apmokestinimas socialinio draudimo įmokomis, priimant GPMĮ pakeitimus, nebuvo keičiamas.**

Papildomas (savanoriškas) sveikatos draudimas yra plačiausiai naudojama darbuotojų motyvavimo priemonė, kuria šiai dienai Lietuvoje naudojasi apie 240 tūkst. gyventojų. Šio produkto aktualumą visuomenei pagrindžia tiek iki šiol vykęs stabilus jo apimčių (įmokų) augimas, tiek draudimo bendrovių išmokamos išmokų sumos bei jų panaudojimas.

Lietuvos banko statistika rodo, jog 2024 m. draudimo bendrovės išmokėjo daugiau nei 80 mln. eurų papildomo (savanoriško) sveikatos draudimo išmokų. Draudikų duomenimis, 30-40 proc. išmokų yra skiriama ambulatoriniam gydymui (gydytojų konsultacijos, tyrimai, dienos chirurgijos paslaugos), 20-30 proc. skiriama odontologijos ir optikos paslaugoms, 20 proc. skiriama vaistams ir medicinos pagalbos priemonėms, 10-15 proc. skiriama skiepams ir profilaktiniams patikrinimams. Pastebėtina, jog darbdaviams itin svarbios paslaugos, kurios valstybės yra nekompensuojamos, pavyzdžiui, odontologijos, optikos paslaugos, skiepai. Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad šios draudimo išmokos sudarė reikšmingą dalį tiek privačių, tiek viešųjų asmens sveikatos priežiūros įstaigų pajamų, iš kurių gydymo įstaigos moka medikams darbo užmokestį, įsigyja medicinos priemones, modernias medicinos technologijas, vaistus. Šie faktai patvirtina, jog darbuotojai plačiai naudojami draudimo apmokamomis sveikatos priežiūros paslaugomis ir ypač vertina tokią skatinimo priemonę.

Svarbu suvokti, kad darbdavio už darbuotojus sumokamos draudimo įmokos yra svarbus indėlis į darbuotojų sveikatos stiprinimą, ligų prevenciją ir ankstyvą diagnostiką, kas leidžia išlaikyti gyventojus ilgiau sveikais, nustatyti ligas jų pradinėse stadijose, kuomet jų suvaldymas reikalauja ženkiai mažesnių išteklių. Be to, papildomas (savanoriškas) sveikatos draudimas sudaro galimybę darbuotojams gauti sveikatinimo paslaugas ne tik Lietuvos nacionalinei sveikatos sistemai priklausančiose asmens sveikatos priežiūros įstaigose, bet ir medicinos bei odontologijos įstaigose, kurios nėra sudariusios sutarčių su ligonių kasomis, taip mažinant eiles valstybinėse gydymo įstaigose bei taupant ribotus viešuosius finansus, skiriamus gyventojų sveikatos priežiūrai.

Todėl papildomo (savanoriško) sveikatos draudimo produktai reikšmingai prisideda ir padeda įgyvendinti *Lietuvos Respublikos Konstitucijos* 53 str. numatytą valstybės pareigą rūpintis žmonių sveikata. Papildomas šių įmokų apmokestinimas mažina darbdavių motyvaciją investuoti į darbuotojų sveikatą ir silpnina šios konstitucinės pareigos įgyvendinimą. Be to, pagal *Europos socialinės chartijos* 11 str. valstybė įsipareigoja imtis priemonių sudaryti sąlygas asmenims gauti reikiamą medicinos pagalbą bei skatinti ligų prevenciją. Papildomas (savanoriškas) sveikatos draudimas padeda įgyvendinti šiuos įsipareigojimus – suteikia darbuotojams galimybę greičiau gauti reikiamas sveikatos priežiūros paslaugas, atlikti išsamią prevencinę diagnostiką ir taip mažina sveikatos sistemos apkrovą bei padeda racionaliau naudoti viešuosius išteklius.

Pastebėtina, kad papildomas (savanoriškas) sveikatos draudimas sudaro galimybes darbuotojams laiku gauti sveikatinimo paslaugas, operatyviai išspręsti sveikatos sutrikimus bei kuo greičiau sugrįžti į darbo rinką, taip ne tik sumažinant socialines ligos ir nedarbingumo išmokas iš *Sodros*, bet ir generuojant daugiau šalies vidaus produkto bei sumokant daugiau mokesčių į valstybės biudžetą, iš kurio finansuojamos viešosios išlaidos, tame tarpe – gynybos bei krašto apsaugos, sveikatos ir socialinės rūpybos bei kitos.

Atkreiptinas dėmesys ir į *Lietuvos Respublikos Trišalės tarybos* nutarimą, svarstant klausimą dėl darbdavio darbuotojui suteikiamo darbo laiko pasitikrinti sveikatą pagal prevencines programas ir apmokėjimą už šį darbo laiką. Tinkamai veikiantis papildomas (savanoriškas) sveikatos draudimas prisideda prie šių tikslų įgyvendinimo. Poreikį stiprinti darbuotojų motyvaciją nurodo ir pati *Lietuvos Respublikos Vyriausybė*, o papildomas (savanoriškas) sveikatos draudimas neabejotinai yra viena iš labiausiai darbuotojų vertinamų motyvavimo priemonių.

Taigi pažymėtina, jog priimti ir 2026 m. įsigaliosiantys GPMĮ pakeitimai jau ir taip mažins darbdavių paskatas drausti darbuotojus sveikatos draudimu bei prisidėti prie darbuotojų sveikatos stiprinimo ir sveikesnės visuomenės kūrimo. Projektu numatomas darbuotojų naudai darbdavių mokamų draudimo įmokų už papildomą (savanorišką) sveikatos draudimą, viršijančią 350 eur., apmokestinimas socialinio draudimo įmokomis dar labiau prisidės prie šių paskatų mažinimo, nuo ko labiausiai nukentės darbuotojai. **Atsižvelgiant į tai, nepritariame aptariamoms Projekto nuostatomis ir siūlome išlaikyti šiuo metu galiojantį reguliavimą, t. y. socialinio draudimo įmokomis neapmokestinti visų darbdavio mokamų draudimo įmokų**, kurios neviršija 25 procentų per mokestinį laikotarpį darbuotojui apskaičiuotų su darbo santykiais susijusių pajamų.

Dėkojame už bendradarbiavimą.

Pagarbiai

Generalinė direktorė

Ineta Rizgelė